

TAPOLCZAI LAPOK

EZELETT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyilt-tér sora 1 korona.

Felhívás a Központi Szeszfűző Szövetkezet ügyében.

Irta: Weiler Kálmán.

A Tapolczán létesítendő Központi Szeszfűző Szövetkezet igazgatósága azon figyelmeztetéssel járul vidékünk szőlőgazdáihoz, hogy minél számosabban siessenek, saját érdekük megővése céljából, érdekeiknek megfelelő arányban, szövetkezeti üzletjegyek melletti jegyzésére, illetve szőlőik terjedelmével arányban nem álló jegyzéseik megfelelő felemelésére.

Ugy látszik a gazdák nincsenek teljes tudatában annak, hogy a központi szeszfűző mily fontos és nagy jövedelmezőséget nyújtó gazdasági tényezője vidékünknek. Idegen és magánvállalkozók között egész harc folyik azért, hogy egy-egy vidéket maguknak a szeszfűzés szempontjából biztosítsanak, mely esetben a szeszfűzés után előálló jelentékeny nagy haszon, a törvényigyekezetének dacára, nem maradna gazdáink zsebében, hanem esetleg gazdáinkat a kartellszerű megállapodás tetemesen megkárosítva, könnyen kijátszhatja.

A szeszfűző szövetkezet igazgatósága, a berendezés megszerzése céljából eljár és arra a meggyőződésre jutott, hogy vállalatunk csakis azon esetre ígérkezik jövedelmezőnek és vidékünk érdekeinek megfelelőnek, ha a berendezés minden tekintetben

elsőrendű és az előre haladott technika minden idevágó vívmányaival fel lesz szerelve; így a szövetkezet igazgatósága célszerűnek találja üzemét a borköszvény és erőtakarmány előállítására is berendezni. De ezen korszerű és modern — de csak így jövedelmező berendezés — még normális időben is — ma pedig hatványozott arányban sok pénzbe kerül.

Azért szükséges, hogy minden szőlőgazda, minden hold szőlő után legalább egy darab 100 koronás üzletrészt jegyezzen. Ezen üzletrészt 5 %-ot fog jövedelmezni, de ezenkívül visszatérítetik minden szövetkezeti tagnak, az egész nyereségből, beszolgáltatott törkölye arányában, a reá eső nyereséghányadrész. Ezenkívül minden szövetkezeti tagnak saját háztartása és gazdasága részére jogában áll a szükséges palkát a szövetkezettől a napi áron vissza kívánni.

A tömörülés folytán a szövetkezet nagyszabású üzemet létesíthet, mely sokkal kisebb kiadással dolgozik, mint a kis üzem, így a nagyobb jövedelmezőség biztosítva van.

A szárítóberendezés pedig, különösen a mai takarmányszük világban nagy fontossága. A napi 200 méter-mázsa szőlőtörkölynek feldolgozására alapított szeszfűző berendezés óriási mennyiségű takarmánypótló anyagot képes szövetkezeti tagjainknak és vidékünk állattartó gazdáinak úgy

kifőtt törkölyben, mint szőlőmag-pogácsában rendelkezésére bocsátani. Itt az idő és alkalom, hogy az érdekelt gazdák, gazdaközönség saját jól fel-fogott érdekében aránylag csekély, de igen nagy jövedelmezőséget biztosító tőke elhelyezéssel oly szép, minden tekintetben elsőrendű és évről-évre igen nagy hasznot hajtó, oly állandó gyárszerű vállalatot létesítsen, melyet fölünk szellemi gazdasági vezetők nélkül álló borvidékek méltán irigyelni fognak.

Midőn tehát arról van szó, hogy ezt a rendkívüli jelentős vállalatot a kívánatos méretben csináljuk meg, akkor ne késlekedjenek azok, kik részjegyzéseikkel ez ideig vártak, hanem siessenek még a folyó héten jegyzéseiket a Tapolczai Takarékpénztár helyiségében eszközölni, a jegyzett összegnek teljes befizetése mellett. Ugyanez áll azokra is, akik szőlőbirtokuk nagyságával arányban nem álló csekély érdekeltséget vállaltak. Jegyezzünk tehát minden hold szőlőnk után a legrövidebb időn belül egy darab 100 koronás részvényt!

Különösen szól felhívásunk nagybirtokosainkhoz és főleg kisgazdáinkhoz, kiknek ezentul módjában nem fog állani a kisüstön való palkafőzés és kik ezentul, ha nem lépnek be tagul a szeszfűző szövetkezetbe, nem lesznek képesek többé tiszta, hamisítatlan palkához méltányos áron hozzájuthatni.

Istentisztelet Beráneban.

Irta: Jani Károly.

II.

— Kedves, magyar véreim! Vitéz magyar katonák! A mai szent evangélium arról a történetről szól, amikor az Ur Jézus a nép tanításában elfáradván, lefeküdt a hajón és elaludt. Aludt az Isten! És ime mintha megéreztek volna ezt az alkalmat a természet gonosz erői, a szél elkezdett fújni, a tenger háborgott, a hajót a hullámok ide-oda dobálták és minden pillanatban elnyelésre fenyegették.

Vitéz magyar katonák! A nagy világban, az élet tengerén is ily nagy vihar dúl most. Aljas emberi indulatok, a gyűlölet, az irigység, a hatalomrávágás, a boszu, miként a vad hullámok a hajót, ide-oda hányják-vetik, elpusztulással fenyegetik az emberiséget. Nepek, nemzetek rontanak egymás ellen soha nem álmódott, ádáz gyűlölettel. Rettenetes pokolgépek ontják a vasat, tüzet, lángot, megrengetik a földet, megreszketetik a levegőt. Ugy érezzük, mintha a pokol összes hatalmai föltámadtak volna ellenünk, elvették volna józan eszünket és örült táncba vonszoltak volna bennünket, hogy egyszer csak a végpusztulás örvényébe taszítsanak le.

Kedves, keresztény katonák! Mit csináljunk ezen jelenségek láttára? Kétségbeesünk-e, vagy belenyugodjunk-e a rettenetes sorsunkba és csendes megadással várjuk szomorú

végünket? Hiszen Isten most is él: És velünk van a vészben, mint egykor a tanítványok hajójában. Csak mintha aludnék! Mintha megint próbára akarná tenni az emberiséget. Mintha meg akarná mutatni, hogy Nála nélkül semmik sem vagyunk, nincs egy okos gondolatunk, hogy tudományunkat rosszra, egymás pusztítására használtuk föl, ha Ő magunkra hágy bennünket, hogy mindjárt összezsavarodik, kaosszá lesz az egész világrend, mihelyt Ő megszűnik azt igazgatni. Mintha az egész világ figyelmét egyszerre Maga felé akarná terelni, mintha mondani akarná: „Én vagyok az Út, az Igazság és Élet, egyedül csak Bennem van üdvösség, csak Bennem reméljétek, Hozzám jöjjetek és Én megsegítek titeket!” Mintha csak azt várná, hogy minden szem Reá tekintsen, hogy miként az apostolok, mindnyájan egyszerre kérjük Őt, kiáltjuk Feléje: „Uram, szabadíts meg minket, mert elveszünk!”

Kedves, keresztény katonák! Ha mindnyájunkban erősen él ez a hit és ha valamennyien közösen fordulunk a Mindenhatóhoz, lehetetlen, hogy az Ő atyai szíve meg ne induljon és kérésünkre az óhajtott békét meg ne adja. Ennek a hitnek erősen élni kell bennetek! Mert csak ez tudja a különben reménytelen jeleneteket elviselhetővé tenni. Akiben ez a hit él, az nem fordítja maga ellen a fegyvert, mint ahogy ezen brigádnak egyik batallionjában a napokban többen megtették. Elismerem,

emberföltötti a ti szenvedéseitek. Én tudom, hogy három baka-kenyérrel jöttetek keresztül egész Szerbián. Három kenyérrel, ami békében jó koszt mellett hat napra van számítva. Én láttam, hogy tél-víz idején rongyokkal betekert lábbal kellett marsiroznotok. Én figyeltem a veletek történt szörnyűségeket, miket elmondani sem szabad. De nagy az Uristen! Gazdag és hatalmas! Ő megtéríteti még nektek mindezeket. És nem tudjátok, micsoda örömet, boldogságot tartogat számotokra. Gondoljatok haza szülőitekre, testvéreitekre, jóismerőseitekre! Talán minden nap reszketnek értetek. Könnyel áztatják vánkosaikat. Ne hagyjátok őket magukra! Hiszen lehet, hogy nemsokára megszabadultok! Hiszen itt már félig a béke földjén állunk! Montenegró nem ellenség többé. Talán nemsokára, talán egy-két hónap múlva egészen szabadok lehettek.

Vitéz magyar katonák! Drága véreim! Felekezeti különbség nélkül hivlak föl benneteket jövetelem és beszédem céljára: Ne fordítsátok magatok ellen azt a fegyvert, mivel annyi fényes csatát nyertetek, mellyel az ellenséget kiűztétek saját országából. Bizzatok, reméljétek egy szebb jövőben, az eljövendő békében, a saját boldogságokban! Amen!

Megértettük, szívünkbe véstük a magyar pap tanítását. Hazamenetkor mindnyájan éreztük, hogy gazdagabbak lettünk egy édes reménységgel.

A bor ára.

A borforgalom szabadságának megkötése, úgy látszik, mégis valósággá válik. Minden jel arra vall, hogy a borközpontot megcsinálják, mi együtt járna a bor árának megszabásával. Sajnos, az ily központnak nem a termelő látja hasznát, hanem ez csak a kivitel címén egyes csoportok monopolisztikus törekvését szolgálja.

A borközpont ügyében a kereskedelemügyi miniszteriumban volt is már értekezlet, a melyen a termelő és közvetítő érdeklépviseletek megbízottjai is jelen voltak. Mindkét részről előrebocsátották, hogy a bor árának hivatalos szabályozását nem tartják kívánatosnak s ez a szándék a kormány jelenlevő képviselői részéről sem hangzott el, semmiféle célzás formájában sem. De németországi kivitel kontingentálását a kormány külön borkiviteli középont föállításával keresztülvinni szándékozik. Terv szerint a berlini Wein—Einfuhrstelle csakis a drágább borok kivitelére kapna engedelmet. Ezzel szemben az Ausztriába irányuló borexportot nem korlátoznák, a mire a borkereskedelem megjelent képviselői azt az érvet hozták föl, hogy ez esetben az osztrákok által kivitt olcsóbb minőségű bort szállítanák ki Németországba. Általában a kivitel csakis a hadügyminiszteri hozzájárulás esetében lesz lehetséges. Mután a kiviteli engedelemnek esetenként való kikérése késlelteti és bonyolulttá teszi a borforgalmat, egyesek a hadügyminiszter részéről megszabandó export-kontingens megállapítását javasolták. A tanácskozást, hir szerint legközelebb folytatni fogják.

Még egy hónap választ el bennünket a szürettől s így ezernyi esélye van az ország szüretének, de azért már látjuk, működésbe lépnek a különféle árcsavarok, melyek rendeltetése a szüreti haszon nagyobb részét a termelőtől elvitatni és a közvetítők számára biztosítani. A tavalyi esztendőt a borkereskedők maguk számára nagyon tanulságosnak tarthatják. Most egy éve a borszárc terén szokatlan ellanyhulás volt észrevehető, mindenki félt a visszaeséstől és így senki sem mert szüreti engagement-ba belemenni. Egy kis élelmességgel a volt termés háromnegyedrészt le lehetett volna kötni 140—150 K.-ás áron, de még ezt is sokalta a közvetítő-osztály, bizva abban, hogy türethető szüret esetén 100 K.-nál olcsóbban is kaphat elég bort.

A szüret igen rosszul sikerült, úgy hogy az árak, mint a kötelékétől felszabadult leggömb, emelkedtek felfelé. Azért ezidén nagy dilemmában vannak a borvevők, mitevők legyenek. Venni kockázott dolognak látszik, mert a szüret nagynak ígérkezik (legalább ők azt hirdetik). Nem venni, szintén veszedelmes dolog, mert a termelők már vérszemet kaptak a folytonos áremelkedéstől és nem engednek s így lehet, hogy ismét egy-két száz koronával drágábban lesznek kénytelenek megfizetni azt, amit most még 300 K. körüli áron megszerezhetnének.

Történetek és történetek, bár elszórtan, de naponként elővételek mustra 3 koronás alapon. De, ki tudja megjósolni, hogy ez nagyon túl van-e fizetve, alacsony-e, vagy pedig megfelelő ár. Tavaly a vásárlástól való tartózkodás alapeszméje az volt, hogy a katonaság 130 K.-nál többet nem fog a borért adni és ezzel meg van határolva az ármáximum. Lám, később milyen szépen megadott háromszáz koronát és többet. Az idén a „hibetetlen nagy” termés út szögét a kereskedelem fejében. Mi lesz, ha annyi bor lesz, mint amennyi 1908-ban volt, vagy még annál is több? Ki fogja ezt a rengeteg italt elfogyasztani? És mibe fogjuk ezt a sok bort elraktározni?

Nézzünk elébe ennek az okoskodásnak. A kikiáltott rekordtermés csak a spekulánsok fantáziájában van meg, de sehol másutt. A legtöbb vidéken közepes, sok helyen közepesen alóli vagy gyenge termés van jelezve és csak egy-két olyan borvidék akad, ahol tényleg igen szép termés ígérkezik. Csak-hogy még ez sincs betakarítva! A közepes

vagy gyenge kilátások már nem javulhatnak, de a jók még nagyon megromolhatnak. A fogyasztás csökkenésétől pedig nem kell tartanunk, mert egyrészt a sörgyártás mindig kevesebb mennyiséget hoz a piacra, másrészt pedig a vámkülföldre való kivitel jelentékenyen megapasztja a készleteket.

Kívánatos volna, hogy ha a borközpontot megalakítják, első sorban a termelők érdekeire legyenek tekintettel. És az ármegállapításról ne beszéljünk most még. Ezekkel a hírekkel így is csak a mult évi készletek árát nyomják le azok, akik mindenképpen olcsón akarnak venni, hogy azután drágán tovább adják. Ha tényleg olyan jó termés lesz, mit akarnak akkor a maximmárással? . . . anélkül is olcsóbb lesz a bor.

Népiskoláink a háboru alatt.

Magyarország harmincnyezer tanítója közül, közel egy negyed része teljesített a háborus idő alatt katonai szolgálatot. Az arányszám nem volna oly nagy, ha az egyenletesen elosztódnék. Azonban, hány iskola, különösen egy tanítóval bíró falusi iskola volt olyan, amelyben a tanítás, a népnevelés két, sőt három éven keresztül szünetelt, aminek következménye, hogy egész generációk vagy a későbbi életkorukban jutnak majd a legelemibb oktatáshoz, vagy a megkezdett egy-két évi iskoláztatás után, betöltve a mindennapi tanköteles életkort, a népműveltség általános ismereteit sem szerezhetik meg.

Hihetőleg ezen körülmények indították a tanügyi kormányt arra, hogy odahasson, hogy a segédszolgálatos tanítók, a katonai szolgálat alól fölmentessenek, másrészt, hogy a megnyitandó tanévben, az iskoláztatás a törvényes keretben, az előirt szorgalmi idő pontos betartásával történjék, még a falusi iskolákban is. Valljuk meg őszintén, hogy a háborus évek alatt az iskolák szorgalmi idejét kevés községben tartották be. Erre tag értelmezést adott a tankötelezettség, illetőleg iskolabajlás ügyében a mult évben kiadott rendelet, amelyet iskolafenntartó és tanító, mondjuk szabadossággal értelmezett és tartott be.

Nem mondjuk, voltak kivételes esetek, a mikor a tanuló iskolába járásának fölmentése indokolt volt, azonban a lazán kezelt rendelet, sok esetben indokolatlanná tette a gyér iskolába járást, és ebből eredőleg a tanulók tanulásbeli elmaradását.

A háboru sok mindent fölfedezett. Egyik tanító, ki mint zászlós van a harctéren és a levelek cenzurálásával is meg van bizva, tanulmány tárgyává tette a közkatonák tábori levelezéseit, és sajnosan, arra az eredményre jutott, hogy még azok is, akik az elemi iskola V. és VI. osztályát végezték, a készületlenségnek, különösen fogalmazási, helyesírási és a levelírás módjában, szomorú tanúságot árulnak el. De hány katona van, aki még evvel a kevés tudással sem rendelkezik és önvádolóan érzi fiatalokor megmondolatlanságának, nemtörődömségének súlyát, nem ritkán a szülőket vádolván a hiányos elemi tanítatásuk okozójául. Hány szülő van, aki egyebet sem adhat gyermekének az életre utra valóul, örökségül, mint azt a szeilemi készütséget, amit a rendes iskoláztatással nyújthat. De legyen az bár vagyonos, vagy szegény ember gyermeke, az elemi iskola nyújtotta ismeretekre, tudásra bármely életviszonyok között, a jövőben hatványozottabban szüksége lesz.

Általános népműveltségi szempontból, a szülő, a társadalom csak örömmel fogadhatja a kultuszminiszternek a szorgalmi idő pontos betartása ügyében kiadott rendeletét. Viszont a tanítók, úgy is mint a nép vezetői, ismerjék hivatásos kötelességükön kívül hazafias kötelességüknek is azt, hogy a szülők megértetésével az iskolába járás pontos legyen, a szorgalmi idő betartassék. A tanítás intenzívebb tételével pedig az eredmény nem fog elmaradni, s így önvád sem érheti őket, hogy népnevelői hivatásukat nem teljesítették.

Községi gyűlés.

Tapolcza nagyközség képviselőtestülete folyó hó 12-én tartott gyűlésén előadja jegyző, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszter kiküldöttje a vincellériskola céljaira szolgált ingatlanokat, illetőleg azok használati jogát a községnek 1917. augusztus 2-án visszabocsátotta. Bemutatja az erről felvett jegyzőkönyvet, mit a képviselőtestület tudomásul vesz. Felolvassa jegyző a kir. járásbírósg végzését, mely szerint a „Tapolczai Szent-György-hegyi Bazaltbánya Részvénytársaság” által az 1914-ben bírói letétbe helyezett 600 korona haszonbért nevezett cégnek kiutalta, mert a felek egyike sem terjesztett elő kérelmet ezen összeg hovatfordítása iránt. Mivel a cég a községnek semmivel sem tartozik, így a végzést helyeslőleg tudomásul veszi. Tudomásul veszi továbbá a törvényhatósági bizottságnak azon véghatározatát, melyben Horváth Jenő főjegyző javadalmazásához tartozott ingatlanokat a község visszavette, jóváhagyta. Öv. **Háromi** Jánosné községi születésű fizetés javítás iránti kérelmére az 1917. évre 50 koronát ajándék címen kiutal.

Pressing Gábornak, a községi téglaház bérlőjének szerződését, az eddigi feltételek mellett, az 1918. évre meghosszabbítja.

Horváth Istvánné az iskolakert 30. és 31. parcelláinak megvételére 6 korona négyzet-ölenkénti egységáron ajánlatot ad be. Ennek kapcsán jegyző előadja, hogy **Stephaneck** János, mint a nevezett parcelláknak bérlője, az előjáróságnál kérelmezte, hogy a kérdéses parcellák ez idő szerint ne adassanak el, hanem további két évre hagyják meg bérletébe. A képviselőtestület **Stephaneck** János kérelme értelmében határozott.

Főszolgabírónak a gyermekvédelem terén teendő intézkedések tárgyában kiadott rendeletre megalakítja a csecsemő-és gyermekvédő bizottságot, tagjait megválasztja a működő lelkészek és tanítónőket, a Nőegyletek, Krajcáregylet, Vörös-Kereszt Egylet, továbbá a Hősök Emlékét Megőrző Bizottság elnököt. Nevezett tagokat a rendeletben foglaltak teljesítésére felkéri. A bizottság mellé a községi születésű nőket mint gyermekfelügyelőnőket alkalmazza, kiknek teendői a rendeletben szintén jelezve vannak.

Községbíró előadja, hogy fele részben a községnek hagyományozott **Löwentritt** Henrik-féle ház tartarozása szükséges, melyre elhatározza a képviselőtestület, hogy **Kulcsár** Istvánt 465 korona költség erejéig megbizza a javítással.

A képviselőtestület tegnap délelőtt az alábbi tárgyakban ismét gyűlést tartott:

Elhatározza a toronyóra javítását, intézkedéssel megbizza községbíró.

Persai Antal gyógyszerész egy második gyógyszerét engedélyezését kéri; a kérvényt a képviselőtestület nem véleményezi.

Főjegyzőnek havi 50 koronás részletekben visszafizetendő, 600 korona beszerzési előleget engedélyez.

Főjegyző jelenti, hogy a gabonavásárlás ügyében történt megbízatásukban **Handlery** Gusztáv képviselővel együtt folyó hó 12-én Budapesten voltak az Országos Közélemezési Hivatalban és a földmivelésügyi miniszteriumban. Mindkét helyen a község kérelmének méltánylásával ígéretet kaptak a vásárlás kiterjesztésére, sajnos, hogy mindezeidig a kérelmet nem intézték el. **Handlery** Gusztávnak faradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaznak. E tárgynál **Szigethy** Ödön, ugvis mint a Közélemezési bizottság elnöke, indítványára elhatározza a képviselőtestület, hogy sürgőnyleg kéri az Országos Közélemezési Hivatalt a gabonavásárlásnak nemcsak a tapolczai, hanem a szomszéd járások, illetőleg az egész megyére leendő kiterjesztését. Egyben elhatározza a képviselőtestület, hogy ez ügyben felkeresi dr. **Darányi** Ignácot, kerületünk országgyűlési képviselőjét is

közbenjár Szigethy kérvény kéri fel.

Vajda kérelmére

Elhatároz legeltetés terhe mel gazdaköz

Te De

Ófelsége

a tapolcz

17-én reg

volt, ame

tartott. A

képviselő

templomb

keretében

rabbi me

A közép

Jótéko

földbirtok

céljaira,

csöbb é

fillert pe

Egyesüle

pedig a

mányozt

szolgált,

Kitün

beni vit

János t.

3. osztá

vitéz kö

a Károly

Signum

is birtok

Szaba

ricsi kö

hónapi

helyettes

bizatot

Halál

pitványi

74 éves

tése 15

Gyula

borásza

Rous

mét b

Budape

alatt.

A ki

meksz

szédás

hadiár

szerű

ágya,

hadiár

napján

öccse,

A n

691 sz

naki n

lovics

A fö

fejezik

a behi

menny

hető,

pedig

A 36

éves k

megsz

fölsza

hossza

különb

sajnos

a bevo

előtt.

A h

minisz

gély f

segély

közbenjárásra. A sürgöny megszerkesztésére Szigethy Ödönt, Darányihoz intézendő kérvény készítésére Handlery Gusztávot kéri fel.

Vajda Sándor h. községi irnok fizetését, kérelmére 6 korona napidijban állapítja meg.

Elhatározza végül, hogy a jogtalan marhalegeltetés tilalma ügyében, szigorú büntetés terhe mellett, felhívást intéz községbiró a gazdaközönséghez.

HIREK.

Te Deum a király születése napján. Őfelsége 30 éves születése napja alkalmából a tapolczi plébánia templomban folyó hó 17-én reggel 8 órakor, hálaadó istentisztelet volt, amelyet Ley József prépost-plébános tartott. A szentmisén a helybeli hivatalok képviselői jelentek meg. A tapolczi izr. templomban pedig a péntek esti istentisztelet keretében mondott dr. Schönvald Károly rabbi megható szép imát királyunkért. — A középületeket fellebogózták.

Jótekonyság. Forster Elek gyulakeszi-i földbirtokos és neje Tapolcza köztelemezése céljaira, egy tehenet adományoztak. Az olcsóbb értékesítéssel befolyt 640 korona 96 fillért pedig fele részben a Vörös-Kereszt Egyesület tapolczi kórháza, fele részben pedig a tapolczi népkonyha céljaira adományozták. A jöttet, amely így hármas célt szolgált, önmagában hordja dicséretét.

Kitüntetés. Őfelsége, az ellenséggel szembeni vitéz magatartása elismerésül, Tóth János t. hadnagynak a katonai érdemkereszt 3. osztályát adományozta. A remesgulácsiak vitéz körjegyzőjének ez az ötödik kitüntetés; a Károly-keresztben kívül a bronz és ezüst Signum Laudis és az arany vitézségi érem is birtokában van.

Szabadságon. Páray György balatonedericsi körjegyző, egészségi okokból három hónapi szabadságot kapott, amely időre helyettesül Kiss Béla otthelyi segédjegyző bizott meg.

Halálozás. Mock Imre nyug. kir. közalapítványi gazdasági felügyelő, folyó hó 13-án 74 éves korában Tapolczában elhunyt. Temetése 15-én délután volt. Az elhunytban Mock Gyula tapolczi m. kir. ker. szőlőszeti és borászati felügyelő édes apját gyászolja.

Rouse M. volt tapolczi fogász, fogműtermét berendezte és működését megkezdte Budapesten, IV. Kossuth Lajos utca 12. sz. alatt.

A király öccse a balatonszabadi gyermekszanatórium felavatásán. Siófok szomszédságában, Balatonszabadin épült föl a hadiárvák első nagy és rendeltetésének mintaszerűen megfelelő gyermekszanatórium, 225 ágygal, mely védőszárnyai alá veszi a beteg hadiárvákat. Az intézetet holnap, Szent-István napján avatják fel, s az ünnepségen a királyt, öccse, Miksa főherceg fogja képviselni.

A nagykanizsai kerület képviselőjévé 691 szótöbbséggel Vizleuduvay Sándor duznaki nagybirtokost választották meg, Karlovics József kisgazdapárti jelölttel szemben.

A fölmentések revíziója. E hónap végére fejezik be a fölmentések revízióját, amelyet a behívások serege követ. Aki csak valamennyire is nélkülözhető, vagy helyettesíthető, az bevonul. A gazdákat is behívják és pedig életkoruknak megfelelő csoportokban. A 36 éves korig szeptember végén, 36—47 éves korig november végén, kivétel nélkül megszűnik a fölmentésük. A 47 éven felüliek fölmentését bizonytalan időre ismét meghosszabbították. — A revízióval nem tettek különbséget a kis és nagy gazda között és sajnos, nagyon meg fogja érezni termelésünk a bevonulók hiányát. De a haza mindenképpen elött.

A hadisegélyek felemelése. A pénzügyminiszteriumban lázasan folynak a hadisegély felemelésének munkálatai. Az új hadisegély majdnem kétszerese lesz a mainak.

Képkiallítás Tapolczában. Sass Ferenc és neje festőművész házaspár Tapolczában a kaszinó termében saját műveikből kiállítást rendeztek. A művészpár saját iskolát teremtett, amelyről szakavatott művészek és a sajtó legszebb dicséret hangján emlékeznek meg. Műpártoló közönségünknek így közvetlen alkalmunk van a képek alkotóitól vásárolni. A modern iskola kedvelői a kiállított munkákat élvezettel szemlélhetik és elég jutányos áron szerezhetnek művészi becsű képeket. A kiállítás megtekintése ingyenes. Mint halljuk a művészpár több tapolczi tárgyú képet fog itt tartózkodása alatt festeni.

Nyilvános köszönet. — A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczi fiókja javára adakozni kegyesek voltak: Forster Elek ur és neje Gyulakesziből 320 koronát; Mock Gyula ur 50 koronát; dr. Ruff Jenő ur 10 koronát. Fogadják a jöszivű adakozók hálás köszönetünket. Az Elnökség.

Tűz. Balatonfüredi tudósítónk jelenti: Csütörtökön este 10 órakor, eddig ki nem derített okból kigyuladt Singer Zsigmond kereskedő istállója, amelytől tüzet fogott a pajta és áruraktár is s mindhárom épület teljesen porrá égett. Az istállóból a lovat nem lehetett kivezetni s így ez is odaveszett. A kár több ezer korona, melynek csak egy része térül meg biztosítás útján. Eddig csak annyit sikerült megállapítani, hogy a tűz belülről keletkezett. Valószínűleg orosz foglyok eldobott cigarettája okozta.

Hadiszappan Tapolcza részére. Öt métermázsza mosó hadiszappan érkezett Tapolcza nagyközönség lakóinak között leendő szétosztásra. Ennyi lakossal bíró község részére bizony nagyon kevés, de mégis, hogy abból minden család részesüljön az elosztás akképen történik, hogy minden család, tagjainak számához mérten 250 és 500 grammos darab szappant kap, amelyet, mint a cukrot, a község házában nyerendő jegyre a város kereskedői fogják kiadni. A szappan ára kilogrammonként 4 K. 16 fillér.

Elgazdolta a vonat. Folyó hó 15-én este a tehervonat Kisörs állomásonál egy 75—80 éves, öreg munkáskínézésű embert elgázolt. Valószínű, hogy az öreg nem hallotta a vonat közeledését, a vonatvezető a sötétben már későn vehette észre őt, és a vonatot meg nem állíthatta.

A Badacsonyi Kultúregyesület közgyűlését Badacsony Hableány éttermében 1917. évi aug. 20-án délután 3 órakor tartja a következő tárgysorozattal: 1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Elnöki előterjesztés. 3. Székely János helyettes pénztárnok jelentése. 4. Mult 1916. évi számadás felülvizsgálása. 5. 1918. évi költségirányzat. 6. Esterházy hercegi hitbizomány leirata és ezzel kapcsolatban a tapolczi főszolgabíró ur rendelete a balatoni kultusz emelése tárgyában. 7. A hableány-ingatlan személyében történt változással kapcsolatban park. tisztogatási bérlet. 8. Indítványok.

Több figyelmet. A meleg idő alkalmával vasár és ünnepnapon rengetek sok utas szokott a balatoni fürdőkhöz kirándulni. A kisebb állomásokon, rendes körülmények között, azaz egy perc, míg a kevés számú utas le vagy felszáll teljesen elégséges. Azonban nem így akkor, midőn 80—100 vagy ennél is több utas száll le vagy föl, ilyenkor, ha már a vonaton ugyanis sok utas van, több időt vesz el azok felszállása, elhelyezése. Panaszt vettünk, hogy például a mult héten Badacsony Lábdi állomáson épen e miatt majdnem szerencsétlenség történt, mert a közönségnek a nagy sietségben is alig volt ideje a felszállásra. Talán mégis több figyelemmel kellene ilyenkor lenni a közönség iránt, nehogy a vonat elindulva, a legnagyobb szerencsétlenségnek legyen okozója.

A megyei állandó választmányi gyűlése. A folyó évi szeptember hó 10-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésre az 1918. évi háztartási költségvetés összeállításáról a megyei állandó választmányi ülése folyó évi augusztus hó 24-én, a közgyűlésen felveendő egyéb ügyek tárgyalása végett pedig folyó évi szeptember hó 3-án

d. e. fél 10 órakor fog a vármegyeház gyűléstermében megtartatni.

A Balatoni Szövetség közgyűlése. A Balatoni Szövetség 1917. évi aug. hó 26-án, vasárnap, délután 3 órakor Balatonfüredfürdőn a gyógyteremben tartja közgyűlését a következő tárgyakban: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a Szövetség ezévi működéséről. 3. Tiszteletbeli tagok választása. 4. Az igazgató-választmány kiegészítése. 5. Irásban a közgyűlés előtt 3 nappal (a szövetség irodájában) beadott indítványok tárgyalása. 6. Vaszary Ernő fürdőigazgató előadása.

Nyilatkozat gabonaeljegyzés ügyében. Forster Elek gyulakeszi-i földbirtokos ez uton értesíti mindazokat, akik nála gabonát eljegyezni kértek, hogy akik eddig tőle közvetlen vagy közvetve a kiadható gabonáról értesítést nem nyertek, — szükségleteiket máshol szerezzék be. Hogy a teljes eljegyzésnek, illetőleg, hogy a nála jelentkezettek mindegyikének sajnálatára eleget nem tehet, azt a gyulakeszi-i gazdák előre nem számított nagyobb szükségletének kielégítése okozta.

A széna és szalmatermés rekvirálása. A kormány értesítette Zalavármegye alispánját, hogy a közel jövőben megkezdődik a széna és szalma rekvirálása. A rekvirálást katonaság végzi a polgári hatóság közbenjöttével. A széna és szalma ára még nincs megállapítva.

A tisztviselők behívása. A honvédelmi miniszter rendeletet intézett az összes állami és közigazgatási hivatalok vezetőihez, amelyben felhívja őket, hogy sürgősen terjesszék föl azon tisztviselők névjegyzékét, akik arcvonalbeli szolgálatra alkalmasnak lettek minősítve, de jelenleg fölmentést élveznek. Ezeket a tisztviselőket katonai szolgálatra fogják behívni s helyüket segédszolgálatokkal töltik be.

Színházi élet Kővágóörsön. Kaptuk az alábbi tudósítást. Jótekonycélú előadás volt augusztus 15-én Kővágóörsön a „Balaton” kávéház helyiségében. Szépszámu közönség nézte végig a gyönyörű műsort, melynek keretében valóságos remekelt a zseniális díletáns-gárda. Két vigjáték került színre és négy magánszám. Az előadást megelőzőleg a „Hymnus”-t, a végén pedig a „Szózat”-ot énekelte a kar. Színrekerült a „Vizsga” c. egyfelvonásos vigjáték. Frappáns kis darab, melynek hatása a szereplők kiváló ügyessége folytán óriási volt. Négy női szerepét Saáry Jolánka, Töpfel Mancika, Bárány Jolánka és Kuraly Jolánka játszották olyan rendkívüli műérzessel, mely profizionista színészeknek is dicsőségére vált volna. A „Hymnus”-t Háber Margitka szavalta el az ünnepi hangulathoz méltó poézissal. A „Fürdő vendég” c. kacagtató monológot Kaufmann Lajos a vérbeli groteszk-komikus humorával adta elő. Falrengető tapsot kapott. A „Béna hadfi” c. háborus költeményt Palkovics Lili szavalta el nagyon szépen. A „Rokkant katona” c. verset Marton Andor szavalta érzéssel és sok bájjal; megtapsolták. Színre került továbbá a „Torkos” c. egyfelvonásos apróság, melyben ifj. Orovitz Bálint, Kaufmann Nelly és Kaufmann Lajos arattak sikert és kaptak megérdemelt tapsokat. Az előadást a „Szózat”-tal zárták be. Az előadás jelen volt a kővágóörsi közönség színe-java, sőt tapolczi és más környékbeli vendégek is voltak. A publikum kitünően mulatott, a kővágóörsi közönség eleget tett a jótekonyság hívó szavának s így az előadás anyagilag és erkölcsileg egyaránt kifogástalanul sikerült, fényes volt. Az előadást Háber Aranka kisasszony, Háber Henrik kántor úr leánya rendezte. Ő tanította be a szereplőket, az ő akadályt nem ismerő szorgalmának és művészi tehetségének köszönhető az előadás sikere. Köszönettel tartozunk továbbá Salamon és Baky uraknak, akik mint ügyelők, nemkülönben Mezericzky és ifj. Marton Soma uraknak, akik mint ellenőrök voltak szívesek közreműködni. Hálás köszönettel tartozunk a jótekonyság nevében a t. felülfizetőknak és Töpfel Mátyásné urhölgynek, aki a „Balaton” kávéház helyiségeit díjmentesen bocsátotta

nekünk rendelkezésre és végül a kővágóörsi iparostestületnek a szinpadért. A tiszta jövődelem — a kiadások fedezve — háromszáz-tizenhét korona 77 fillér, mely összeget a rokkant katonák javára Háber Aranka kisasszony, az előadás rendezője a mai napon a „Pesti Hírlap” szerkesztőségének elküldötte. Kővágóörs tehát áldozott a hazaszeretlet oltárán, bárcsak a „haza bölcsé” vármegyéjének többi falvai is követnék a nemes példát. Felülfizettek: Kraiesovits Ignác 19.60, Tópfel Mátyásné 20, Kővágóörsi Iparoskör 10, Péter Elekné Kékkut 6, Osze Sándorné 6, Cuppon Sándorné 5, Novák Elek 5, Weisz Miklós Csabrendek 5, Nagy Benőné 4, Schwartz József 4, Steiner Margit 2.40, ifj. Marton Soma 2, Mezericzki Gábor 2, Eibenszűt Terka 2, Lájér Pálné Kékkut 1.80, Horváth István — 80, Hoffman Gyula — 80, Paskesz Mór — 40, Tausz Rózsika 1, Palkovits Károly 1, Tarr Teruska Ábrahám 1, Ernst Iluska Tapolcza 1, Lakatos Pál 1, Garab Lujza tanítónő 2, Pék Gizike Kékkut 2, Pék Terike Kékkut 2, Bárány G. — 60, Bándy G. 2, Brandl S. 1, Polacsik 1, Alfári K. — 40, Pacci J. — 48, Tausz Béla — 80, Schlesinger Miksa 2, Marton Imre 1 koronát.

Havas Bódog.

Eső. Szinte gyermeki örömmel fogadjuk az idén egy-egy nagyobb esőt, amely a szomjas földet a lankadó növényzetet felüldíti, velük együtt mi is felfrissülünk, hiszen a múlt hét elején is égető hőséget kellett elszenvednünk. A két hétig tartott szárazságra csütörtökön, mint halljuk az egész Dunántulon, kiadó eső volt, amely a kapás növényeken ismét segített valamit, de a szőlők is felüdültek. A korai szőlőfajták részben már érettek, de az alkalmas időjárás a borfajta szőlők érését is sietteti, úgy hogy ezek is kezdenek hólyagosodni, puhulni, s így előreláthatólag korán lesz a szüret, amivel azonban a bor minőségének rovására, ha különösen meleg idő lesz, ne siessenek a gazdák. A mennyiségre jó közepes termés mellett így a minőség is sokat javul. Szomorú vigasztalásunk mellett legalább jó bortelesünk legyen, ami némileg kárpótolni fog a gazdaság többi ágában szenvedett hiányokért.

A gabonabevásárlás keservei. — Lázás izgalommal várta mindenki a gabonabevásárlásról megjelenendő legújabb rendeletet, amely augusztus 15-én meg is jelent, azonban a nem termelő fogyasztókon, mit sem segített, mert a rendelet továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy mindenki abban a községben szerezheti be gabona szükségletét, a melyben lakik, de a vásárlási jogosultság indokolt esetben a község területén túl, más község vagy járás, kivételesen az egész törvényhatóság területére is, kiterjeszhető.

A rendelet intézkedik a gazdasági célra felhasználható és bevásárolható gabonamennyiségről. Mit használ mindez, ha kezünk köve van, és még a szomszéd faluba sem mehetünk vásárolni. Nemcsak boszantó, hanem méltán főlháborító az a huza-vona, a mely most már másfél hónap óta megkötö a kezünket, akkor, midőn kifogytunk még a hatósági ellátásból is, akkor, midőn a közigazgatási hatóság egy hónap előtt bejelentette, hogy sem a községek, de az egész járás képtelen terméséből a szükségletet fedezni és kérelmezte a vásárolhatóság minél szélesebb körben leendő kiterjesztését. Vagy talán addig várjunk, míg az átvéő bizottságok október 15-én megkezdik működésüket? — A tegnapi községi gyűlésből kifolyólag, a tapolcai közlemezési bizottság elnöke sürgönyileg kérte az azonali intézkedést az Országos Közlemezési Bizottságtól. — Az augusztus 15-én kiadott rendeletről hozzuk a gazdáinkat érdeklő következő részt:

Sertésállomány hizlalására gazdasági szükséglet címén csak annyi sertés után lehet szemes takarmányt számitásba venni, ahány sertés a termelő háztartásában és gazdaságában rendszerint természetbeni ellátást (szalonna járandóságot) élvező személyek részére az 1917-18. gazdasági év alatt

szükséges. A feloldható árpamennyiség sertésenkint 5 q-t meg nem haladhat.

Az oly termelő azonban, kinek tengeri termése is van, árpát csak a malacok részére és pedig kocánként 50 kg-ot, továbbá a hizók részére és pedig egyenként csak 2 q-t tarthat vissza.

Árpa szintén csak az előbbi bekezdésben megszabott mértékben vásárolható.

Süldő sertések részére árpa, zab sem fel nem oldható, sem nem vásárolható.

A termelő gazdasági szükségletét meghaladó számú sertést csak előzetes külön engedéllyel és csak akkor hizlalhat, ha ezeket a sertéseket közfogyasztásra lekötö. Azt, hogy ily sertések hizlalására mennyi és minő szemes takarmány és mily feltételek mellett oldható fel, illetve vásárolható, külön rendelet fogja szabályozni.

A baromfiállomány eltartására (hizlalására) csak ocsu oldható fel, illetve vásárolható és pedig egy állatra annak szaporulatával együtt tyuknál 35 kg., kacsnál, libánál és pulykánál 50 kg.

Azt, hogy az állatállomány eltartására a megszabott zab- és árpamennyiségeken kívül mennyi tengeri lesz feloldható illetve, vásárolható, külön rendelet fogja szabályozni.

Nyilvános köszönetek.

Mindazoknak, akik édes atyám elhunytá alkalmából a mély fájdalomban részvétüket kifejezték, ez uton mondok köszönetet.

Tapolcza, 1917. aug. 15.

Mock Gyula.

Forster Elek földbirtokos ur és neje Gyulakesziből 320 korona 96 fillért juttattak hozzánk a tapolcai népkönyha céljaira. Kegyes adományukért, az Irgalmasság nevében, hálás köszönetet mondunk.

Tapolcza, 1917. augusztus 16.

Szollár Gáspár
pénztáros.

Horváth Jenő
főjegyző.

KÖZSÉGHÁZABÓL.

A korai burgonya megállapított legmagasabb ára 40 korona.

Figyelmeztetjük az állattartó gazdákat, hogy az 1904. évi mezőrendőrségi törvény értelmében, más birtokán legeltetni tilos. Legeltetni csak a csordával szabad. Az ezen rendelet ellen vétőket a törvény szigorával büntetjük.

Minden mezőgazda birtokában levő és az előző évek terméséből származó tengeri kórót (kukorica szárát, tengeri csutkát, tengeri tuskót „csumát” a tengeri szárnak a földben maradt részét) minden évben április napjáig megsemmisíteni tartozik, illetve felhasználásra alkalmas részeket olyként felhasználni, hogy az ezen részekben rejtőző tengeri-moly petéi (tojásai) megsemmisüljenek. Kötelesek a tengeri termeléssel foglalkozók a tengeri szárnak minden év április hó 30-ig a szántóföldről eltávolítani, a tengeri tuskóját ugyancsak ezideig a földből kiszedni, megsemmisíteni, illetve a tengeri szárnak takarmányozásra alkalmas részeit ezen időre feltakarmányozni, a használhatatlan részeket pedig felégetni.

Az irtásra 3 napi záros határidő tűzött ki. Aki a hatóságnak e tárgyban tett rendelkezéseit megszegi, vagy kijátéza, kihágást követ el és az 1894. évi XII. t.-c. 95. §. alapján büntetendő.

Felkéretnek egyesületek, magánosok és az ezredbeli huszárok hozzártatózói, hogy menél több hazai magyar s különösen helyi ujságot díjtalanul küldjenek az ezred címére: m. kir. 6. honvéd huszárezred parancsnokság, tábori posta 835.

Az Előljáráóság.

Alulírott községi előljáráóság által közhírré tétetik, hogy Tapolcza községnek a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság által 7220 korona 60 fillér érvényesített 1917. évi I. II. osztályu kereseti adókiivetési lajstroma Tapolcza község házánál 1917 évi augusztus hó 14-ik napjától bezárólag augusztus hó 21-ik napjáig terjedő 8 napon át közszemlére kitéve lesz, mely idő alatt azt az adózó felek betekintheik.

Németh Jenő
nagyközségi jegyző.

Mojzer Endre
bíró.

2500 □-öl

szőlőmet terméssel

együtt szabadkézből eladom.

KISS ISTVÁN kertész

Szigliget-hegy, állomás Nemesördemicz Lakásom a hegyen van a szőlőben.

A fő-utcán lévő

házamat

(volt bazár) eladom.

HIRSCH JÓZSEF.

2 számár eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Eladó

1 borfejtőgép 10 m. csővel;
egy jókarban lévő prés és szőlőzuzó.

Bővebb felvilágosítást ad:

VAJDA ELEK körjegyző Badacsonytomaj.

Két szobából és mellékhelyiségből álló lakás

Petőfi-utca 2. szám alatti házban nov. 1-től bérebe adó. Bővebbet a háztulajdonosnál.

Szőlőt veszek minden mennyiségben.

Tíz méter mázsa mennyiség már az illető hely vasutállomásán átvétetik. Ár és mennyiségajánlatot kér

RICHTER MIKSA

Tapolcza.

Csányi László utca 9

Női bluzok

szép, izléses, eredeti bécsi modell, himzett vagy valódi filet munkával, dús választékban kapható

Kálmánné

női kalapüzletében, Fő utca 3. sz.

Szőlőgazdák figyelmébe!

Védekezés a lisztharmat ellen

A krajnai szőlőszeti főfelügyelő által hosszabb idő óta kipróbált és legjobban ajánlott

„SALOIDIN”

pótolja a kénport. (Lásd a Borászati Lapok március 25. számát.)

Használati utasítás ingyen!

Megrendeléseket a készlet arányában elfogad

Kaszás Soma

fűszerkereskedő, Tapolcza.

.. Nyomatott ..
LÓWY B. könyvnyomdájában,
.. Tapolcza. ..

Összeírj

Tapolca

Az alisp értelmében elsősorban gabonaszegyszerre kiadott viszont általában szükségbejelentés

Tapolca bejelentés előtt les. Hogy pe a közsé délelőtt János utca után pe kezéik.

A lak hogy m tehát a valahol gabona gabonán az a l megszü jelentse ellenke mulaszt

Egysz egy emb egy fele det fölsz ből fü r learattál belőle s kenyere

Szépén, a megáld asszony tette s sevé te Mind volna, egyszer vat du minden

— J ég a hü al házait siesset

Volt ki-ki csókol játol s vonul ködött a jó n vitez az ass házba